

Д. Складаров,
магістрант групи ФБС-16-1мд.
Запорізької державної інженерної академії
e-mail: sdanil_93@ukr.net
e-mail: scldan93@gmail.com
науковий керівник - В. Нікітенко
к.філос.н., доцент кафедри іноземних мов
Запорізької державної інженерної академії,
м. Запоріжжя
e-mail: vitalina2006@ukr.net

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ, ЙОГО НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЧЕРЕЗ МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

На початку ХХІ століття, освіта стає важливим показником та чинником реалізації соціально-економічних цілей суспільства, та набуває виняткового значення для світової спільноти, коли перед освітньо-науковою сферою постає нелегке завдання, в умовах наростання глобальних загроз, стати основним засобом та каталізатором формування здатних до вирішення проблем сучасності фахівців, стати джерелом знань і методів для урівноваженого співіснування людини та її довкілля.

Україна, як одна з країн що пам'ятає жорсткість адміністративного управління освітньою сферою при плановій економіці, досить важко сприймає трансформацію системи освіти та її перехід до ринкової економіки, де стрімкий розвиток ринку потребує чіткого визначення та формування напрямів та форми діяльності вищих навчальних закладів (далі, - ВНЗ), орієнтуючи їх на сьогоденні потреби споживачів освітніх послуг, затребуваності спеціалістів з конкретними навичками та можливостями, а також диверсифікацію джерел фінансування. Все це загострює не тільки конкуренцію серед ВНЗ, а й серед випускників на ринку праці.[4]

Динаміка глобалізаційних процесів, що набирають обертів у сучасному світі, вимагає модернізації системи освіти перегляду методів, форм та меж її регулювання зі сторони держави. Основної мети, набувають розвиток творчих здібностей людини. Актуальність даного спрямування потребує нового підходу до освітніх послуг та простору їх надання, інтеграції зусиль науковців, педагогів та громадськості всіх країн. Доля України в даних плинних процесах залежить не тільки від політичної волі регулятора освітньої діяльності та самих громадян, а й від того, наскільки ефективно будуть задіяні інтелектуальні та творчі можливості народу України, кожного її громадянина та людини, що вибрала її в якості свого дому, від бажання та прагнення кожного із нас змінити не тільки Світ, а в першу чергу – самого себе.[3]

Освітній, професійний і кваліфікаційний рівень зайнятого населення являють собою основні фактори розвитку економіки і, як наслідок, соціального забезпечення кожного громадянина та гостя країни, інвестиційної та інноваційної діяльності зазначеної території. Дані фактори, досить тісно переплітаються та залежать від наявного інфраструктурного потенціалу освіти, який створює конкретні умови і можливості для задоволення матеріальних і духовних потреб людини. Тому й не дивно, що переважна частина країн з соціально-орієнтованою ринковою економікою надає пріоритет всебічному розвитку освітнього комплексу.[1, ст. 13-14]

Відкладання рушійних реформ, зменшення фінансування освітнього простору та недбалість у сфері надання освітніх послуг призводить до сповільнення розвитку зниження освітнього та кваліфікаційного рівня населення, що веде за собою зменшення можливостей щодо розвитку економіки та усіх похідних від неї інститутів та систем.

Зменшення зацікавленості та інвестувань в освітній простір (не тільки фінансових, але й трудових та розумових) призводить до його ще більшої стагнації та, як наслідок – більших потреб, для повернення його на «виробничі рейки».

З часів перебування України у складі колишнього СРСР, вона (ред. – Україна) успадкувала розвинену та розгалужену мережу освітньо-наукових закладів, що й по сьогоднішній день продовжують розвиватись, розширюватись та урізноманітнювати кількість курсів, дисциплін та спеціальностей, помножуючи власний досвід із досягненнями в різних сферах наукових діянь своїх закордонних колег та фахівців. Водночас, зростає й кількість людей (у кожній віковій категорії) охочих отримати освіту за для власного розвитку та розвитку своїх здібностей, кваліфікаційного рівня та затребуваності на динамічному ринку праці; хоча ще на початку тисячоліття отримання освіти (у більшості випадках) було, радше, кліше за для можливості просування по кар'єрних сходах - формальністю.

Сьогодні в Україні, на відміну від радянської системи підготовки фахівців, формується нова система вищої школи, що знаходить своє відображення у створенні приватних закладів освіти за для зменшення їх залежності від держави та більш самостійної розробки освітніх послуг, більш легкого й прозорого залучення та використання коштів направлених на розвиток освітньої, науково-дослідної та інноваційної сфер діяльності, запровадженні багатоступеневої та багатоваріантної системи вищої освіти, наданні додаткових освітніх послуг вищими навчальними закладами та зміцнення значущості міжнародного співробітництва у системі підготовки фахівців та розвитку критичного мислення у суспільстві.[1, 2]

Приватні ВНЗ, які є невід'ємною складовою ринку освітніх послуг, розширюють доступ молоді до навчання і формують конкурентне середовище. Доведено, що вони володіють рядом ознак, які вигідно відрізняють їх від державних ВНЗ. За умови вмілого їх використання, а також дієвого правового забезпечення приватні ВНЗ сприятимуть зміцненню національної системи освіти.[1 *ст. 3-18; 4, ст. 326-328*]

Початий процес реорганізації у сфері управління освітою, її соціально-економічних перетворень та більш тісну інтеграцію у систему міжнародної освіти, ставить на меті створення потужної держави і конкурентної економіки, забезпечення згуртованості спільноти творчих людей, формування відповідальності громадян, спонукання їх активності та підприємливості.[2]

Однак, докорінна реформа, здатна зупинити негативні тенденції останнього десятиліття, яка перетворить українську освіту на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку та конкурентоспроможності – не можлива без міжнародного співробітництва та прийнятті досвіду інших країн, їх наукових досягнень та кваліфікації у розбудові освітнього комплексу.

Важливою та неостанню роль у складовій системі освітніх продуктів та освітньої системи в цілому є бажання до саморозвитку людини, її прагненню до пізнання, відкриття нового не тільки у власних здібностях, а й у оточуючому її середовищі. Зміна рутинної обстановки дає нові поштовхи до творчості та прагнення до відкриття. Бо пізнання та навчання – це гра, люди вирішують проблеми не тільки коли це необхідно, а й роблять це заради забави, навіть будучи дорослими. Ігри – це одна із складових, що робить нас людьми, що дає нам поштовх до пізнання, а через пізнання – вирішення поставленої задачі або існуючої проблеми. Людина дивиться на світ як на загадку, бо можливості вирішення проблем та задач - є невід'ємною частиною її самої.

Зменшення бажаних навчатись закордоном в останні роки, навряд чи можна прирівняти до патріотичних налаштувань у суспільстві чи стрімкого розвитку та підвищення якості освітніх послуг в Україні. На погляд автора – навчання в Україні мало націлене на розвиток критичного мислення чи відкритті нових форм та змісту існуючих знань. Лінійність, та неприйнятність творчої діяльності – становить значні перешкоди до злиття Українського освітнього простору із глобальною системою освітніх послуг. [5]

Саме тому, процес реформування вимагає чіткої і комплексної науково-технологічної політики щодо його підтримки та стимулювання розвитку пріоритетних напрямків на базі використання як прямих, так і непрямих методів, включаючи пільгове оподаткування та кредитування. Особливого значення дані новотворення набувають в сучасних умовах економічної неспроможності держави до надання доступної освіти громадянам, через їх низький рівень достатку на тлі проходження через важкий період затяжної кризи, що об'єднала у собі падіння рівня соціального положення кожного громадянина, нестійкого економічного становища, кризи недовіри до банківських інститутів та, особливо, до національної валюти.

Якщо брати до уваги, що на реформування системи освіти в Україні піде ще не мало часу, то без належної уваги до міжнародного співробітництва у наміченій сфері – тисячі людей різних поглядів та віку можуть залишитись без належної та якісної освіти, а держава, у свою чергу, можливості отримати фахівця, що зможе принести новизну та значний вклад у її розвиток. Особливого значення для сучасної України набуває відсутність фінансової можливості отримувати навчання, пізнавати нове, особливо за її межами. Подібне не повинно ставати ключовим та визначальним фактором за для досягнення поставлених перед громадянином цілями. Дана ситуація, є неприпустимою для сучасного суспільства, де знання й розуміння оточуючої людини середовища – є невід'ємною частиною розвитку суспільства й держави в цілому. Можливість навчатись за кордоном, пізнавати культуру та звичаї іншої країни, відвідати нові місця та показати «чого ти насправді вартий» - може стати найбільшим стимулом до підвищення своїх вмінь на навичок, аніж висока зарплатня чи достаток, яким намагаються мотивувати людей в Україні.

Розвиток міжнародного співробітництва, обміну студентами, полегшення процедури подання документів в іноземні ВНЗ та спрощення системи перетину кордону – дасть можливість небайдужим до саморозвитку та розвитку суспільства людей – отримати теоретичні та практичні знання та навички від тих, хто досяг у цьому більших успіхів. До того ж, поглиблення глобалізаційних процесів у сфері освіти та державності, а також обмін досвідом у сферах управління державою серед молодих фахівців, дасть можливість вивчати не тільки основи функціонування різних держав світу та ЄС (до якого так стрімко та бажано йде Україна), а й отримати більш вузькі та спеціалізовані уявлення та розуміння функціонування складного механізму регулювання життєдіяльності людей по всьому Світу.

Список використаних джерел

1. Вакарчук І. Вища освіта України - європейський вимір: стан, проблеми, перспективи //Вища школа. - 2008. - № 3. - С. 3-18;
2. Виступ Міністра МОН Лілії Гриневич «Нова школа»
3. Вища освіта України: Теоретичний та науково-методичний часопис. 2(29)'2008;
4. Пасінович І.І. Кредитування навчання як інструмент забезпечення доступності вищої освіти // Сучасні проблеми економіки та управління: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2008. – С. 326-328.5;
5. Статистичний щорічник України за 2008 рік. – К.: Видавництво “Консультант”, 2009;